N°. 209. **DE GRONDWET.** 185[illegible]

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van een tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DONDERDAG 26 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . *f* 4.[illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » [illegible]

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 70, Ned. Cour.

De Wet op het Armbestuur.

IV.

In naauw verband met onze beschouwing over diaconaal beheer is ons oordeel over de regeling van de ondersteuning der armen en het domicilie van onderstand.

Er is verschil tusschen art. 43 van het vroeger en art. 20 van het tegenwoordig voorstel van Wet. »De »behoeftige, die behoort tot eene godsdienstige ge»zindte, is armlastig bij de diakonie of het armbestuur »der kerkelijke gemeente dier gezindte, in wier kring »zijn domicilie van onderstand is besloten, voor zoo»verre hij niet, dáár waar burgerlijke of gecombineerde »armbesturen bestaan, behoort tot degenen tot wier »ondersteuning deze zijn bestemd.« Deze bepaling vond tegenstand, vooral bij de Synodale Commissien der Protestantsche kerken en geen wonder, dat men bij de tegenovergestelde rigting begreep »de besturen der ker»kelijke instellingen van weldadigheid te ontheffen van »alle banden, die de thans bestaande wettelijke voor»schriften haar opleggen, met betrekking tot de rege»ling van het domicilie van onderstand en de armlas»tigheid der armen. Die besturen zullen dus, voor het »vervullen harer roeping zich slechts hebben te regelen »naar de voorschriften der bevoegde kerkbesturen.« Aan deze overweging is het toe te schrijven, dat *nu* in de wet wordt bepaald: »De ondersteuning der armen »wordt, behoudens de verdere bepalingen dezer afdee»ling, overgelaten aan de kerkelijke en bijzondere »instellingen van weldadigheid.«

De Regering is evenwel niet gerust, als zij denkt aan de gevolgen, welke uit deze bepaling kunnen voortvloeijen: »Zij ontveinst zich in geenen deele, dat »die vrijheid verderfelijke gevolgen zou kunnen na zich »slepen indien de Kerk haar misbruikte door zich, om »gezochte redenen en met min edele bedoelingen, te »onttrekken aan de verzorging van armen, die werkelijk »behooren [illegible] getal van hen, tot wier ondersteu»[illegible] instellingen bestemd zijn. Zij meent »[illegible] mogen denken over de in Neder»land bestaande besturen der Kerk en der kerkelijke »instellingen van weldadigheid, en zij heeft gemeend »dat de vrees voor dat misbruik ongegrond is.« Zoo die laatste meening *wel*gemeend is, had men geen reden, om twijfel over misbruiken te opperen; — daarmede toch wordt de Kerk niet gevleid, dat men haar in staat acht tot de misbruiken, waarvoor men vreest, en deze zinsnede kon gerust achterwege zijn gebleven, zoo men de vrees ongegrond achtte.

Die vrees is niet ongegrond. Wij hebben slechts het Synodaal reglement op de diakonie administratien in te zien, om eenig denkbeeld van kerkelijke armenzorg te verkrijgen. In art. 25, laatste zinsnede, vonden wij eene strekking, die er al ligt toe brengen zal, om armengoederen tot ondersteuning van kerkekassen te bestemmen. Zulk eene bevoegdheid geeft aanleiding, om de ondersteuning der behoeftigen aan de zijde der diakonie te beperken en men kan hieruit afleiden, met welk eene zorg en naauwkeurigheid de opgaven van gehouden beheer zullen worden gedaan, waartoe de kerkelijke armbesturen krachtens art. 10 van het ontwerp verpligt worden.

Hoe te verhinderen dat die instellingen zich willekeurig onttrekken aan de verpligtingen, die steeds op haar hebben gerust; het zal o. a. op geene andere wijze kunnen geschieden, dan, door de wet, bij de diakonien armlastig te doen verklaren de armen, die onloochenbaar steeds hebben behoord en nog behooren tot de diakonale armverzorging. De memorie van toelichting bij het nu aangeboden wetsontwerp verzwakt naar ons oordeel hetgeen bij art. 20, 21 en 22 wordt bepaald, en eene krachtige Regering kan met dieзelfde voorschriften elke poging van eene diakonie, om zich aan hare verpligting te onttrekken op eene doelmatige wijze doen mislukken.

De ondersteuning der armen wordt overgelaten aan »de kerkelijke en bijzondere instellingen van welda»digheid.«

Artt. 17—20 van het Synodaal reglement bevestigen die verpligting en hechten daaraan slechts de voorwaarde *voor zooverre de middelen toelaten.*

Het burgerlijk bestuur kan dus elken behoeftige, die zich om onderstand aanmeldt, verwijzen naar de diakonie der kerkelijke gezindte, waartoe hij behoort; alleen voor het geval, dat de middelen ontoereikend zijn, waarvan stellig moet blijken, — en dan nog bij volstrekte onvermijdelijkheid — kan het burgerlijk bestuur eene ondersteuning verleenen, waarvan het maximum jaarlijks door den Gemeenteraad wordt vastgesteld. »Alle denkbeeld van regt op onderstand uit de gemeente»kas van den kant der arme wordt uitgesloten; maar »dat denkbeeld wordt stilzwijgend erkend op de diako»nie kas,« en het is voor het burgerlijk bestuur van het meeste belang dat denkbeeld te verlevendigen onder de armen en onder de ingezetenen; — opdat in elk opzigt de schuld van miskenning van hetgeen de menschelijkheid jegens den behoeftige eischt, in onverhoopte gevallen nimmer op het burgerlijk bestuur kleve, daar toch de schaarschheid der middelen of de willekeur der bestuurders de waarde der kerkelijke armenzorg doet uitkomen.

Maar het wordt nu reeds niet meer twijfelachtig gesteld door de Regering zelve, wat van eene vrije en zelfstandige, onbelemmerde en bandelooze kerkelijke armenzorg is te wachten. *De Nederlander* spot er mede, wanneer hij schrijft: »Meent men inderdaad, »dat in ons land niemand meer *onbevoegd* is, om »over de belangen van onze diaconiën te oordeelen, »dan juist onze hoogere en lagere *kerkbesturen*, zoodat »bepaaldelijk op hunne bezwaren, omdat het slechts »bezwaren van *kerkbesturen* zijn, geen acht geslagen »behoeft te worden? *Zonderlinge verblinding, die tot »de ergste gevolgen kan aanleiding geven!*« Het is immers bekend, op welken trap *de* anti-revolutionnaire partij de bevoegdheid der kerkbesturen tegenover het regt der gemeente stelt. Die partij is immers *revolutionnair*, zoodra zij op kerkelijk gebied treedt. Zij ijvert voor regtstreeksche verkiezingen gelijk voor zelfstandigheid der diaconien, omdat zij wel voorziet dat beiden tot schromelijke verwarringen zullen aanleiding geven en niets voor haar van meer belang is, dan in troebel water te visschen. *De Nederlander* erkende dan ook van het vorig wetsontwerp: »De Minister is bij uitnemendheid con»servatief. Hij sluit zich aan hetgeen bestaat; hij wil »regeling der bestaande armenzorg; hij begeert de »Kerk aan geene meerdere banden te leggen, hij be»roept zich op hetgeen onder de republiek en vooral »ook sedert 1795 onder de verschillende staatsregelin»gen geschied is. Gij hebt een rijken voorraad van »antecedenten. Wij kunnen in de traditionele onderge»schiktheid van de Kerk niet berusten. Te minder, »omdat bij de grondwetsherziening van 1848 het uit»zigt is geopend, dat er een einde zou worden ge»maakt aan dien noodlottigen toestand.« En welke is nu de maatstaf, waarnaar de voorschriften der kerkelijke armenzorg worden beoordeeld? »De Kerk is »alleen door *goddelijke* verordeningen verpligt, hare »behoeftige leden te ondersteunen; van deze verorde»ningen en verpligting is het bestaan van hare diaco»niën het gevolg. Indien de Kerk niet door goddelijke »verordening tot de ondersteuning van hare behoeftige »leden gehouden ware, zou in dat opzigt geene be»paalde verpligting op haar kunnen rusten.«

Het regt der gemeente zal zich doen gelden, gelijk nu op de belijdenis en leer der predikanten, ook op de belijdenis en het gedrag der diakenen. — *Langs dien weg* zal de anti-revolutionnaire partij trachten te geraken tot het zelfde doel, dat de constitutionnele partij beoogt en in No. 1083 van *de Nederlander* staat uitgedrukt: »Wegneming van elke aanleiding en »verzoeking voor de gezindten, om de zorg voor [illegible] »armen geheel en al op den Staat te [illegible] »door de gemeente opgebragte gelden [illegible] »kelijke einden te bezigen.« [illegible] vorig wetsontwerp omschreven, meenen wij, dat doel te eerder te zullen bereiken door een weg te ontwijken, langs welken men, na korter of langer tijd, onfeilbaar zou geraken tot eene eigenlijk gezegde armenbelasting op eene steeds toenemende schaal; — een weg, als de ontheffing der kerkelijke instellingen van weldadigheid van alle wettelijke banden, die tot eene groote willekeur van handeling leidt. In het welbegrepen belang van den Staat, werd in het vroeger wetsvoorstel het mogelijk verhoeden van dat kwaad aan de diakoniën overgelaten, om op hare zedelijke verantwoordelijkheid onbelemmerd te beschikken over de aanvrage om onderstand van de zijde der armen, die de wet bij haar armlastig verklaart en dus aan hare zorgen opgedragen had. Men is dan ook niet in staat, om aan te wijzen, welk bezwaar tegen het vroeger voorschrift is aangevoerd, of het moest de vraag zijn naar de beteekenis van het behooren tot eene godsdienstige gezindheid, die gereedelijk opgelost wordt door het eenvoudig antwoord, dat zonder twijfel de wet aan elk kerkgenootschap de regeling, wie tot zijne gezindte moet geacht worden te behooren, geheel overlaat.

Het is te betreuren, dat de Regering weder omtrent dit hoogst aangelegen onderwerp het oordeel van een deel der Natie neemt voor de geheele Natie, en zich schikt naar denkbeelden die, naar hare meening, de Nederlandsche Natie, met betrekking tot dit onderwerp zouden beheerschen; terwijl zij gerustelijk al wat onmiddellijk aan de April-beweging vooraf ging, kon beschouwen als een volkswaan den dag.

Wij zullen immers bij elke schrede, die wij op den weg onzer beschouwingen doen, gelegenheid hebben, om bevestigd te worden in deze overtuiging dat het voorstel van het Ministerie Thorbecke onder de tegenovergestelde rigting, in het belang van den Staat tot regeling der armenzorg, geene gelukkige behandeling heeft ondergaan.

Sedert de laatste dagen zijn uit Groningen en Utrecht stemmen opgerezen tegen het verbruik van granen tot stoking van jenever. Uit de eerstgenoemde provincie is tevens een adres gezonden aan de Regering, om van haar maatregelen te verzoeken tegen, hetgeen daar genoemd wordt, «*verbranding onzer voedingsmiddelen.*»

Verre zij het van ons, dat wij voorstanders zouden zijn van het onmatig jenever-gebruik; maar even ver is van ons de gedachte verwijderd, dat de jenever-fabrikatie zou behooren te worden geweerd. Zoodanige maatregel ware eene nieuwe belemmering der nijverheid, die niet geregtvaardigd kan worden al beoogt men er een, overigens lofwaardig doel mede.

De *Utrechtsche Prov. en Stads-Courant*, die in zake van handel en nijverheid zich steeds liberaler heeft getoond, dan op het politieke gebied, wijdt aan het door ons aangeroerde onderwerp eenige beschouwingen, met welke wij ons gereedelijk kunnen vereenigen. Sprekende van het verzoek tot het nemen van «maatregelen tegen de verbranders onzer voedingsmiddelen,» zegt dat blad het volgende:

Die uitdrukkingen geven den aard der dwaling te kennen, waarin men verkeert; maar zijn juist in onze dagen van duurte, niet minder noodlottig dan die van *opkoopers* en *korenotters.* Zij verdienen daarom evenzeer in [illegible] volle *ongerijmdheid* te worden ten toon *gesteld.*

Het is bekend, dat er zeer aanzienlijke [illegible] granen (rogge) uit de Oostzee, soms [illegible] zee hier te lande worden aangevoerd [illegible] dier ladingen te Schiedam aankomen [illegible] derijen gebruikt worden. [illegible] voeren tot dit einde, en [illegible] reden, aangewend te worden. [illegible] grooter voordat men, door er [illegible] *Branderijen* of *Jenever*[illegible]deel erlangt. [illegible] tegenwoordig niet gering. Men [illegible] gestadig uitbreiden, vooral bedenke [illegible] naar het buitenland en naar [illegible] daarheen en naar Oost-Indie [illegible] van 12 en meer fleschen: naar Ame[illegible] worden in dusgenaamde *pijpen* (vaten). Die [illegible] worden vroeger, vooral te Rotterdam, gemaakt; maar worden bij de tegenwoordige uitbreiding der verzendingen naar Australie, reeds uit Duitschland aangevoerd en ge-

leverd. Het vervaardigen der *pijpen* geeft veel bezigheid aan onze *kuiperijen*, terwijl het nog een' bijzonderen tak verschaffer in beweging brengt. De *duigen* daartoe (de dusgenaamde *whit oak pipe staves*) moeten namelijk bij duizenden uit N. Amerika worden aangevoerd, waar zij, uit eene bijzondere houtsoort, worden vervaardigd, de eenige, die de onmisbare eigenschap bezit, de daarin besloten jenever *niet geel* te doen worden, maar bij hare heldere kleur te bewaren.

Men ziet alzoo voor onze *Branderijen* scheepvaart, handel, kisten-makerij en kuiperij werkzaam: bij den bloei daarvan niet slechts de branders, maar ook zeelieden, scheepstimmerlieden, kistenmakers, kuipers, en zoovele andere arbeiders belang hebben, wier welstand wederkeerig op honderde anderen voordeelig moet terugwerken en toch men wil een zoo aanzienlijken tak van nijverheid beperken, of geheel vernietigen!

Voorzeker, maar dan ook, om het graan dat nu *verbrand* wordt, te *verkoopen* en daardoor voor allen het brood, de eerste levensnoodwendigheid, *goedkooper* verkrijgbaar te doen worden. Maar het graan wordt immers aangevoerd om voordeel mede te doen? Het grootste voordeel erlangt men door het tot jenever te verstoken: verbiedt men dit laatste, zoo zal de aanvoer van zelfs *grootelijks verminderen*, waarschijnlijk *geheel ophouden*! En wat is dan ten slotte de uitkomst? Dat men een vruchtbaren tak van nijverheid heeft vernietigd en daarmede aan honderde arbeiders de middelen ontnomen, om in het geheel brood te koopen, dat nog niet eens, ten gevolge van dien maatregel, goedkooper zal geworden zijn!

Waarlijk weder een sterk bewijs van de *ongerijmdheid* van elk verbod, van elke belemmering der nijverheid, al wordt zij geëischt onder de schoonst klinkende woorden of onder de hatelijkste uitdrukkingen als die van *verbranding der voedingsmiddelen*.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Het is thans zeker, dat de brief, welke door het Engelsch dagblad *Morning Herald* is medegedeeld, als geschreven door de hertogin van Orleans, tot afkeuring van de verbroedering der leden van de beide monarchale stamhuizen een onecht stuk is. De dagbladen behelzen eenen brief van den heer Boismilon, den gewezen secretaris van den hertog van Orleans, uit Weimar, van den 20 Jan., waarin deze te kennen geeft, gemagtigd te zijn te verklaren, dat de hertogin van Orleans geene kennis draagt van het door de Engelsche dagbladpers in haren naam medegedeelde stuk.

— Bij Keizerlijk besluit van 27 Julij 1853, is bepaald, dat te Rueil een monument zal worden opgerigt, ter nagedachtenis van Keizerin Josephine. Dezer dagen is de commissie van dat monument georganiseerd. Dezelve bestaat onder anderen uit den admiraal Bergeret, den generaal Pelet, den graaf de Lascasses en den aartsbisschop van Bordeaux, den heer Donnet.

— De commissie der aangelegenheden der aanstaande algemeene tentoonstelling van nijverheid, zet hare werkzaamheden ijverig voort. Het denkbeeld, om een geheel nieuw glazen-paleis op het veld van Mars op te rigten, schijnt men geheel te hebben laten varen.

— Men houdt het voor zeer mogelijk, dat de beroemde schilder Ingres tot lid van den Senaat zal worden verheven.

RUSLAND.

Ten aanzien der algemeene beschikkingen, betreffende de plaatsing en verdeeling der Russische krijgsmagt, wordt gemeld, dat geheel het corps der garde op den voet van oorlog is gebragt, en dat voor het corps der grenadiers de reserve is opgeroepen. In en om Moskou zal het hoofddepôt van de reserven der verschillende corpsen worden gevestigd; hetwelk zal bestaan uit de soldaten, die tijdelijk uit de dienst zijn ontslagen en weder zijn opgeroepen, en hetwelk, zoo verzekerd wordt, tot een bedrag van 150,000 man zal kunnen worden opgevoerd. Buitendien zal de active armee aan de linie van den Donau op 200,000 man worden gebragt, en die, welke bestemd is, om aan de Aziatische grenzen werkzaam te zijn op 100,000 man. Alsdan blijven er 150,000 man over, ter bezetting van de Poolsche provinciën, en 100,000 man voor de bewaking der kusten aan de Oostzee en van Finland. Voor eene eventuele verdediging der kusten worden ook in der haast een aantal kanonneersloepen gebouwd.

Al deze toebereidselen zullen eene buitengewone uitgave vorderen van 60 millioen zilveren roebels, waarin, door eene uitgifte van bankbiljetten zoude worden voorzien. Het bedrag der thans in omloop zijnde bankbiljetten wordt op 222 millioen geraamd, en vermits de geld- en metaalvoorraad in de kelders van de citadel van Petersburg, op eene waarde van 142 millioen roebels wordt geschat, meent men, dat eene dergelijke uitgifte, nog zonder de gewone verhouding van een tot drie te verbreken, zoude kunnen plaats hebben.

TURKIJE.

Ten bewijze hoe moeijelijk de waarheid in de berigten over de Oostersche zaken is te onderscheiden, kunnen de volgende, thans ontvangen tijdingen strekken:

Het half-officiële Pruissische dagblad namelijk verzekert, dat het gerucht, alsof de Russische regering hare gezanten te Parijs en te Londen reeds had terug ontboden, en alsof Rusland reeds eene oorlogsverklaring jegens de westelijke mogendheden zoude hebben uitgevaardigd, niet gegrond is; dat het niet blijkt, dat Rusland het verschijnen van de vereenigde vloten in de Zwarte Zee, als eene vijandelijke daad beschouwt, en als of deze mogendheid zoude weigeren, zich naar de laatste voorstellen der Weener conferentie te voegen, en dat men nog altijd hoop meent te mogen voeden, dat Rusland acht zal slaan op de vredelievende en de bemiddelende vertoogen, welke, zoowel van de zijde van Oostenrijk als van die van Pruissen, aan die mogendheid zijn kenbaar gemaakt.

Volgens telegrafische berigten uit Weenen, werd aldaar de tijding, alsof de Russen den Donau bij Silistria zouden zijn overgetrokken, en zich zouden hebben meester gemaakt van die plaats, stellig tegengesproken.

LATERE BERIGTEN. — De Brusselsche *Indépendance* deelt de opgemelde depeches uit Weenen en Berlijn van meer vredelievenden aard mede, met de aanprijzing van de grootste omzigtigheid; doch voegt er bij, dat er sprake is van *« de jongste gedane vertoogen van Oostenrijk en Pruissen»*, waarvan de vredelievende houding van Rusland het gevolg zou zijn. Het is mogelijk, dat beide Duitsche Staten, die over en weder geslingerd en gedrongen worden, het uiterste tot eene vredelievende poging gedaan hebben; en werkelijk verzekerde men te Parijs den 23 Jan. steeds, dat Oostenrijk en Pruissen zich aan de Westersche Staten zouden aansluiten. In die omstandigheid kan Rusland meer tot toegeven geneigd zijn geraakt; — doch, hoe het zij, men dient altoos de nadere bevestiging van die berigten af te wachten, welke voor het oogenblik althans, een nieuwen keer nopens de Oostersche zaken zouden doen kennen. Men heeft bij die zaken reeds zooveel wisseling gezien, dat zulks niet onmogelijk ware. Binnen weinige dagen, ook bij de op handen opening van het Britsch Parlement, zal men bepaaldelijk weten waaraan zich te houden.

Zeker is het, dat de Russische gezanten te Parijs en Londen, die hoofdsteden, ondanks alle geruchten, den 23 nog niet verlaten hebben.

Over het bezetten van Silistria zijn niet minder wedersprekende geruchten in omloop; ook deswege wordt vereischt dat men nadere berigten afwachte.

— De regtstreeksche berigten uit Londen van den 23 zijn alle in denzelfden oorlogzuchtigen geest, welke men sedert eenige weken van daar gewoon is. De toerustingen, de geldelijke maatregelen enz. bleven alle op denzelfden voet. Dit alles maakt de jongste telegraphische depeches uit Berlijn en Weenen nog te meer onbegrijpelijk, ten zij, zoo als gezegd is, Rusland eensklaps van staatkunde veranderd ware. De jongste berigten uit Peterburg van den 12 deden dat echter volstrekt niet voorzien.

BRITSCH-INDIË.

Uit Triëst wordt de aankomst gemeld van de O.-Indische brievemail, voor die plaats bestemd. Volgens de daarmede ontvangene berigten, was in Rangoen eene uitgebreide zamenzwering ontdekt en verijdeld; — was Dost-Mahomed gekampeerd bij Candahar, en waren er vele troepen naar Buschir gezonden, hetwelk door een Engelsche korvet werd geblokkeerd. Naar luid van berigten uit Bombay van den 29sten, was er eene Engelsch gewapende schooner, verzeld door een stoomschip, naar de golf van Perzie gezonden.

CHINA.

Volgens de jongste berigten werd de strijd tusschen de keizerlijken en de opstandelingen steeds voortgezet, en hadden de Engelschen begrepen, het grondgebied van Shangaï te moeten bezetten.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indië.

(Vervolg.)

Art. 53. De G.-G. zorgt dat de op hoog gezag ingevoerde culturen niet in den weg staan aan de teelt van toereikende voedingsmiddelen, en dat de inrigting dier culturen meer en meer worde in verband gebragt met de instellingen en belangen der inlandsche bevolking en met de ontwikkeling van hare nijverheid.

Art. 54. In elk gewest worden de aard en duur der persoonlijke diensten, waartoe de inboorlingen in het algemeen belang en aan hunne hoofden verpligt zijn, de gevallen waarin en de wijze en voorwaarde waarop zij kunnen worden geëischt, door den G.-G. geregeld, ... met de instandhouding van gebruiken, instellingen en belangen. De verordeningen die persoonlijke diensten betreffende, worden in elk gewest, om de vijf jaren, door den G.-G. herzien, met het doel om daarin trapsgewijze de verminderingen te brengen, bestaanbaar met het algemeen belang. In het verslag, bedoeld bij het 1ste lid van art. 60 der Grondwet, wordt jaarlijks opgave gedaan van den staat, waarin zich de voorgeschreven regeling der hier behandelde diensten bevindt.

Art. 55. Geene belastingen kunnen in N.I. geheven worden, dan uit krachte van eene algemeene verordening.

Art. 56. De G.-G. zorgt, dat de invordering der *landrente* bij voortduring plaats hebbe, volgens den gemeentelijken of dorpsaanslag, en dat, binnen een door den Koning te bepalen tijd, billijke grondslagen voor dien aanslag worden vastgesteld.

Art. 57. De G.-G. mag geene gronden verkoopen, zonder magtiging des Konings. In dit verbod zijn niet begrepen kleine stukken gronds, bestemd tot uitbreiding van steden en dorpen en tot het oprigten van fabrieken en dergelijke inrigtingen.

Art. 58. Op de eilanden van den O.-I. Archipel worden door het Nederlandsch gezag geene nieuwe vestigingen daargesteld zonder magtiging des Konings.

Art. 59. De G.-G. kan geene veranderingen maken in de door den Koning vastgestelde of goedgekeurde organisatien, noch afwijken van bestaande gewigtige beginselen van bestuur, hetzij die van algemeene of van bijzondere toepassing zijn. In de gevallen, waarin verandering of afwijking noodig is en geen uitstel kan leiden, gaat hij daartoe over, in overeenstemming met den Raad van N.-I. en onder nadere goedkeuring des Konings. Deze bepalingen zijn toepasselijk op het stelsel der belastingen.

IIIde HOOFDSTUK.

Van het algemeen bestuur.

Art. 60. De verschillende takken van het algemeen bestuur worden, onder de bevelen en het oppertoezigt van den G.-G., beheerd door directeuren, wier getal, werkkring en bevoegdheid worden bepaald door den Koning.

Art. 61. De hoofden der aldus ingestelde departementen van algemeen bestuur vereenigen zich tot een *Raad van directeuren*, telkens wanneer de G.-G. hunne zamenwerking beveelt.

Art. 62. Er is eene Algem. Rekenk., belast met het toezigt over het beheer der koloniale geldmiddelen en over de verantwoording der rekenpligtigen. De zamenstelling der kamer en hare instructie worden door den Koning vastgesteld, in overeenstemming met de wet op de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen.

(Wordt vervolgd.)

'*s Gravenhage*, 25 Januarij.

Londen, Woensdag 25 Jan. De *Times* van heden morgen is, met betrekking tot de oostersche kwestie, zeer vredelievend. De heer Brunow, russisch gezant te Londen, is niet teruggeroepen. Men verneemt, dat keizer Nikolaas ophelderingen vraagt, ten einde eerst daarna zich te verklaren. Er bestaat hoop op behoud van den vrede.

—

Z. M. heeft goedgevonden de gedane benoeming van H. J. van Maurik tot 2den luit.-kwartierm., en van H. J. Moddermann tot 2den luit. bij het 1ste batt. rustende schutterij in de prov. Noordholland, in te trekken en buiten effect te stellen.

—

Z. M. heeft aan Jhr. Mr. C. de Jonge, op zijn daartoe gedaan verzoek, verleend eervol ontslag uit zijne betrekking van plaatsvervangend kantonregter te Zierikzee, en benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Schoonhoven, Mr. F. de Klopper, burgem. aldaar; en tot plaatsvervangend kantonregter te Zierikzee, Mr. H. A. van Adrichem, procureur bij de arrondissements-regtbank aldaar.

—

Z. M. heeft aan den heer J. H. F. Joost een eervol ontslag verleend als ontvanger der dir. belastingen en acc. te Hazerswoude c. a., en benoemd: tot ontvanger der dir. belastingen en acc. te Hazerswoude c. a. de heer jhr. M. A. P. T. Nahuijs, thans adj.-commies bij de Alg. Rekenkamer; tot ontvanger der dir. belastingen en acc. te Almelo (Stad en Ambt) de heer F. W. B. A. van Woensel, thans ontvanger der dir. belastingen en acc. te Oegstgeest c. a.

—

Z. M. heeft 1°. eervol ontslag verleend aan den heer mr. J. G. van Nes, op verzoek als hoogheemraad in het collegie van den Lekdijk bovendams, prov. Utrecht; 2°. benoemd: tot heemraden in het dijksbestuur van het Nieuweland van Altema, prov. Noordbrabant, de heeren C. van Dusseldorp en J. van den Heuvel; in het dijk- en polderbestuur van Oijen, prov. Noordbrabant, de heeren J. Lagarde tot dijkgraaf, J. van Vugt tot heemraad, en W. C. van der Kaaij tot penningmeester; tot lid van het dijk- en polderbestuur het Laaghemaal, prov. Noordbrabant, den heer G. Pompen; in het dijk- en polderbestuur van Neerloon, prov. Noordbrabant, de heeren T. Bruijsten tot dijkgraaf, en A. J. Kerkhoff, A. Kerkhoff en H. van Aar tot heemraad; tot hoogheemraden van Delfland, de heeren L. H. Virulij van Keenenburg en mr. G. B. Emants; tot dijkgraaf 's Lands van Hagestein, prov. Zuidholland, den heer J. J. Canbier; tot heemraden van het waterschap Eijerland, prov. Noordholland, de heeren Ruijs 't Hooft, E. F. de Cock, en P. Langeveld Pz.; tot gezworen van den polder Baarland, prov. Zeeland, den heer J. Traas; tot hoogheemraad van den Lekdijk bovendams, prov. Utrecht, den heer jhr. mr. J. P. Strick van Linschoten van Vlooswijk; tot lid van het dijksbestuur der Zeven Grietenijen en de stad Sloten, contributie zeedijken, prov. Friesland, den heer O. R. van Andringa de Kempenaer.

—

Z. M. heeft bekrachtigd, de benoeming van elk der navolgende burgemeester tot secretaris der gemeente als van; J. Koster, burgem. van Oost- en Wester-Blokker; J. van Beusekom, burgem. van Kalslagen en van Leymuiden; A. Graaff, burgem. van Nieuwendam; H. Idema, burgem. van Opperdoes; T. van Aspenen, burgem. van Petten; P. J. Schuijt, burgem. van Sloten, G. van Eeuwijk, burgem. van Spaarndam; P. P. van der Steen, burgem. van Spanbroek; K. Zijp Mz., burg. van Twisk, en J. L. van der Burch, burgem. van Zuid-Schalkwijk.

—

Z. M. heeft benoemd: tot leden der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt te Zwolle, Dr. J. H. Peters, te Kampen; te Arnhem, dr. G. J. Luchtmans, te Zutphen, te 's Gravenhage, dr. G. C. B. Suringar, hoogleeraar te Leyden, te Dordrecht, A. F. van der Vliet, apotheker te Rotterdam, te 's Hertogenbosch, W. A. van Houten, Apotheker te 's Hertogenbosch.

—

De heer baron van Knobelsdorff, kamerheer van Z. M. den Koning, is door den Koning van Pruissen tot eereridder der orde van St. Jan benoemd.

—

Men verneemt, dat Mr. M. C. H. ridder Pauw van Wieldrecht, secretaris van legatie bij het Nederlandsch gezantschap te Weenen, door Z. M. den Koning benoemd is tot kamerheer en referendaris, en zulks in plaats van Jhr. Mr. F. L. W. de Kock, dezer dagen tot directeur van 's Konings kabinet benoemd.

(A. C.)

* Naar men verneemt wordt Z. Excell. de baron von Maltitz, gewezen Minister van Rusland bij het Nederl. Hof, binnen kort in de residentie verwacht, tot afdoening zijner zaken. Z. Excell. zal zich dan verder naar den Rijnkant begeven, alwaar hij zich thans nog bevindt.

* Naar men verneemt heeft de heer de Belmont, zaakgelastigde van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, aan de vereeniging tot werkverschaffing aan behoeftigen, de aanzienlijke bijdrage van f 100 geschonken, onder toezegging zulks jaarlijks te zullen herhalen.

Bij het Departement van Financien is ontvangen een bankbiljet van f 60, door een onbekende, zich noemende H. H., ten behoeve van 's Rijks schatkist ingezonden.

In de Handelingen van de Algemeene Synode der Christelijke Hervormde kerk in het koningrijk der Nederlanden, in den jare 1853, wordt de uitwendige toestand der Hervormde kerk aldus opgegeven. Op 1 Jan. 1853 bedroeg het zielental 1,725,165, het getal der predikanten 1,515, dat der standplaatsen 1,276. Het getal candidaten in hetzelfde tijdvak toegelaten tot de heilige dienst bedraagt 40 en dat der studenten in de theologie 475.

* De Hooge Raad heeft, op 20 Jan. ll., eene uiterst gewigtige beslissing genomen op het pleidooi van Mr. P. L. F. Blussé en tegen die van Mr. W. Wintgens en de conclussie van den adv. gen. Gregory. Het gold de vraag: of ten onzent de kerkhoven, welke voor de nationalisatie der kerkelijke goederen de eigendom der kerkelijke gemeenten waren geweest, heden ten dage weder als aan deze in eigendom teruggekomen, moeten worden beschouwd, dan wel aan den Staat of de burgerlijke gemeente in eigendom te behooren. Die vraag, welke door het Hof van Cassatie te Parijs voor Frankrijk ten nadeele der kerkelijke gemeenten, en door het Hof van Cassatie te Brussel, voor Belgie ten haren voordeele werd beslist, heeft de Hooge Raad, aan wiens oordeel zij voor het eerst onderworpen werd, weder in laatstgemelden zin, ten voordeele namelijk der kerkelijke gemeenten uitspraak gedaan.

Men verneemt met zekerheid, dat door het ministerie van oorlog de hoofdadministratien der korpsen infanterie zijn aangeschreven, om de verdere aanschaffing van het thans bestaande hoofdtooisel te staken, willende men hiermede in verband brengen, dat weldra een besluit zal worden uitgevaardigd, waarbij bedoeld hoofdtooisel door een model van sierlijker en ligteren vorm zal worden vervangen.

De Inspecteur van de geneeskundige dienst heeft aan de eerstaanwezige officieren van gezondheid een circulairschrijven gerigt, om met overleg van de militaire autoriteiten opgave te doen van den gezondheidstoestand van hunne garnizoensplaatsen, zoowel wat betreft de nadeelige invloeden aan de plaats eigen, als wat aangaan de gebreken aan de gebouwen tot huisvesting van manschappen en paarden, het drinkwater, enz., met verzoek, om tevens de middelen aan te geven, die tot verbetering of vernietiging van zoodanige schadelijke eigenschappen zouden kunnen worden aangewend.

De *Staats-Courant* deelt onder de dagteekening van 24 Januarij, het volgende mede:

Volgens berigt uit Keulen, stond de Rhijn aldaar heden morgen ten 8 ure 3 vt. 9 dm. en dus weder 5 duim lager. Het van boven afkomend ijs had het wegnemen der schipbrug weder noodzakelijk gemaakt.

Te Hulhuizen werd in den waterstand heden morgen weder 43 duim val waargenomen; ook te Lent is het water weder sterk gevallen. Het ijs tusschen Nijmegen en Tiel schijnt veel water door te laten; dit wordt echter door de ineengedrongen ijsmassa tusschen Tiel en Gorinchem opgehouden, zoodat te Tiel eenige was werd waargenomen. Men ziet daarin echter niets bedenkelijks, zoo de dooi voortgaat en niet onverwacht veel water uit Duitschland afkomt. De ijsbezetting van beneden Nijmegen tot boven Gorinchem verzwakt overal, en de toestand der rivier schijnt zoo gunstig, dat het dijkleger in de Over-Betuwe heden wordt opgeheven.

Te Gorinchem was de waterstand heden morgen ten 8 ure 3,77 el O. N. P. Behalve het Steurgat is nu ook de Westkil open, en schijnt de geleidelijke afvoer van het ijs naar zee, zoodra het losraakt, voldoende verzekerd. De dammen en waterkeeringen aldaar hebben geenerlei schade geleden.

Heden morgen was in den waterstand te Pannerden 50 duim val. Te Arnhem 41 duim val en te Westervoort 45 duim. Het ijs in het Pannerdensche kanaal is tot bij Scherpenkamp open; daar beneden nog vast. Te Arnhem en te Westervoort wordt de rivier nog te voet gepasseerd.

De Lek zit nog bijna overal digt; bij Schoonhoven is een open vak.

Beneden het Hattemerveer zit de IJssel nog vast; doch nu en dan is er eenige beweging in het ijs, waardoor het meer en meer opruimt. Aan het Katerveer is de waterstand 3,91 el O. N. P. met 15 duim val in het laatste etmaal.

Daar het water steeds vallende blijft en er weinig water van boven afkomt, kan de tegenwoordige toestand van het ijs nog eenigen tijd aanhouden, ten ware de dooi met meerder kracht voortging.

Volgens een berigt van Z. M. consul te Pernau, zijn aldaar gedurende 1853 aangekomen regtstreeks uit Nederland 4 Nederlandsche schepen, als: 1 uit Amsterdam, 1 uit Rotterdam en 2 uit Schiedam in ballast, 1 uit Ditzum met dakpannen en 2 uit Schiedam met haring.

Naar Nederland vertrokken regtstreeks 7 Nederlandsche schepen, als: naar Amsterdam 1 met rogge en hennep, naar Schiedam 2 met rogge en 2 met rogge en gerst, naar Delfshaven 1 en naar de Maas 1 met rogge en gerst.

Te Arensburg kwamen, gedurende 1853, regtstreeks uit Nederland 4 Nederlandsche schepen. Uit vreemde havens kwam slechts één Nederlandsch schip, en wel uit Liverpool met zout, vertrokken naar de Maas met gerst en lijnzaad. Naar vreemde havens vertrok geen Nederlandsche schip uit Arensburg. Vijf vreemde schepen kwamen te Arensburg, gedurende 1853, uit Nederlandsche havens, terwijl een gelijk aantal vreemde schepen van daar naar Nederland vertrok. Te Windau zijn gedurende het laatste halfjaar van 1853 binnengekomen, regtstreeks uit Nederland, 8 Nederlandsche schepen, alle in ballast. Naar Nederlandsche havens vertrokken uit Windau 8 Nederl. schepen. Naar vreemde havens vertrokken 2 Nederlandsche schepen.

Verder berigt voornoemde consul dat er eene algemeene schaarschte van schepen, vooral in het laatste halfjaar van 1853, plaats vond, niettegenstaande hooge vrachtprijzen werden gegeven. Zoolang de schepen in de westelijke streken voordeeliger werkzaamheid vinden, zouden de vrachten denkelijk geene vermindering ondergaan. De opbrengst van den oogst was onvoordeelig: die van tarwe en rogge was nauwelijks de helft van een gewonen oogst. Voordeeliger was de oogst van gerst, waarvan echter een groot gedeelte reeds gedurende het laatste najaar uitgevoerd werd. Het aardappelengewas heeft eene middelmatige hoeveelheid opgeleverd.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Gothenburg is aldaar gedurende het eerste halfjaar van 1853 binnengekomen, regtstreeks uit Nederland 1 Nederlandsch schip. Uit vreemde havens kwam 1 Nederl. schip. Van Gothenburg vertrokken naar Nederlandsche havens geene, naar vreemde havens 2 Nederl. schepen, bovendien kwamen uit de Nederl. 3 vreemde schepen en vertrok naar de Nederlanden 1 vreemd schip.

Volgens eene opgave van Zr. Ms. consul te Caen, waren gedurende 1853 in de havens van dat consulair ressort aangekomen 5 Nederl. schepen. Te Granville kwam 1 Nederl. schip uit Stettin in ballast, hetwelk in ballast vertrok naar Bordeaux.

De *N. R. C.* heeft eene telegrafische dépêche uit Triest met tijdingen uit Batavia tot 10 December ontvangen. Er was geenerlei belangrijk nieuws.

De Noord Brabantsche dagbladen deelen mede, dat het kasteel te 's Heerenberg, bewoond door den baron van Pabst en het eigendom van den vorst van Hohenzollern Sigmaringen, tot een R. K. seminarie wordt ingerigt.

* In de Scheveningsche Duinen werken sedert eenigen tijd ongeveer 500 arbeiders. Daarvan zijn er vier honderd aan het einde van het Kanaal bezig tot voorbereiding der werkzaamheden, wanneer eenmaal de doorgraving van het kanaal tot in zee zal plaats hebben. Deze zijn daar van wege het Stedelijk Bestuur aangesteld. De overige 100 worden bezig gehouden aan de ontginning van grond van wege de vereeniging tot werkverschaffing aan behoeftigen, om aldaar aardappelen te poten en rogge te zaaijen. Er wordt alzoo aan vele behoeftige huisgezinnen gedurende den winter door handenarbeid brood verschaft.

Te Scheveningen leeft een hoogbejaarde, brave visscher met eene liefdevolle, eenige dochter. Na lang aarzelen moest zij den grijsaard dezer dagen bekennen, dat zij niets meer bezat om van te leven. In dezen nood haalde de oude man tot groote vreugde zijner dochter een rolletje muntpapier van f 290 te voorschijn, die hij door 30 jaren spaarzaamheid had weten over te garen. Groot was echter de verslagenheid van beiden, toen men vernam, dat deze muntbilletten van de oudste soort en dus geheel zonder waarde waren, omdat zij vervallen zijn. De oude man, die een van de weinige overgeblevene is, die in Januarij 1795 naar Engeland zijn overgestoken, heeft zich in dien hooggeklommen nood tot Z. M. gewend met de bede, dat het HD. moge behagen op eene of andere wijze in zijn verlies te gemoet te komen.

Men verneemt, dat de afdeeling der *Maatschappij van Nijverheid* te Rotterdam, des winters, op gewone of buitengewone vergaderingen, voordragten over industriele onderwerpen zal doen houden. Nog dezen winter zou daarmede uit de leer der fabrieken en handwerken eene proeve worden genomen. Handelsleer en handelsonderwerpen zullen ook worden behandeld. (*N. R. C.*)

Ten gevolge van den door den heer H. H. de Boer, kapitein van het verongelukte schip *Roompot*, in het *Handelsblad* openbaar gemaakten brief aan Z. Exc. den Minister van Marine, wegens het door hem over dit onderwerp in de Eerste Kamer der Staten-Generaal gesprokene, heeft Z. Exc. bij missive, eveneens in het *Handelsblad* opgenomen, aan den heer de Boer te kennen gegeven, dat de «thans medegedeelde bijzonderheden hem een eenigzins «ander inzigt gegeven hadden», en verder «dat door den «heer de Boer wel niet anders kon gehandeld worden dan «gehandeld is».

* Het Bestuur der Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen te Rotterdam, heeft besloten, dat er in 1854 binnen die stad eene tentoonstelling van kunstwerken, van schilder-, teeken-, graveer-, bouw- en beeldhouwkunst door levende kunstenaars, zoowel buiten als binnen dit Rijk gevestigd, zal plaats hebben in de daarvoor zoo bij uitnemendheid geschikte groote zaal der Societeit *Harmonie*.

Deze tentoonstelling zal van Maandag 11 Junij tot Zaturdag 8 Julij 1854 geopend zijn, en veertien dagen kunnen verlengd worden.

Alle stukken zullen, geadresseerd aan de commissie voor de tentoonstelling, in de groote zaal der Societeit *Harmonie* te Rotterdam, van 22 Mei tot 3 Junij, vrachtvrij moeten worden ingezonden, gelijk mede alle brieven franco aan de commissie moeten geadresseerd zijn.

De zorg voor alles wat tot deze tentoonstelling betrekking heeft, is opgedragen aan eene commissie uit het bestuur, bestaande uit de heeren P. van der Dussen van Beeftingh, A. C. Dalen, J. H. van de Laar, Hugo Rochussen, A. J. Lamme en C. G. Schutze van Houten; bij welke, des verlangd wordende, een programma en elke gewenschte inlichting te bekomen is.

Het bestuur der Academie gevoelt zich genoopt de voorgenomene tentoonstelling in de bijzondere belangstelling der kunstenaars met aandrang aan te bevelen, omdat zij zal gehouden worden gelijktijdig met het groote muzijkfeest ter viering van het vijf en twintig jarig bestaan der Maatschappij tot bevordering der toonkunst, een feest van geheel Nederland en dat zoo luisterrijk zijn zal, als er immer een in hetzelve werd gevierd.

Is de zaal, waarin de Tentoonstelling zal plaats hebben, zoowel door hare uitnemende geschiktheid, als door den indrukmakenden aanblik van het geheel, in welk opzigt zij door geene andere in ons land wordt geëvenaard, op zich zelve reeds de grootste aanbeveling, gunstiger gelegenheid voor de kunstenaars om hunne werken onder de oogen van een talrijk en kunstlievend publiek te brengen, dan gedurende dat feest zal bestaan, zal wel zelden voorkomen. Vele vreemdelingen zullen ongetwijfeld in die dagen Rotterdam en bij gevolg de Tentoonstelling bezoeken.

Het Bestuur heeft dan ook niets onbeproefd gelaten om, in het belang der kunstenaars, de Tentoonstelling in verband met het groote feest te brengen. Het erkent dankbaar de medewerking, die het daartoe van Heeren eigenaars van het genoemde lokaal en van het feest-commité heeft ondervonden, en koestert aan den anderen kant de billijke verwachting, dat de eerste meesters van ons land door de toezending van uitstekende bijdragen, de eer der vaderlandsche school, waarop vele oogen, zoo van landgenoot als vreemdeling, zullen gevestigd zijn, in die dagen met glans zullen handhaven, opdat tevens de toonkunst op haar feest zich de schoonste bloemen door hare zusterkunst zie aangeboden.

✱ **Gouda**, 25 Jan. Heden nacht ten half een ure heeft er een diefstal met braak plaats gehad bij den landbouwer Roos, wonende in de Oude Gouwe, gemeente Broek c. a.; de politie zoo van hier als van die gemeente, waarschijnlijk van den aanslag verwittigd heeft zich na hevigen tegenstand ondervonden te hebben, van drie der daders meester gemaakt, waarbij twee der agenten van politie belangrijk gekwetst zijn geworden.

Gorinchem, 24 Januarij. Heden middag ten 4 ure werden wij op nieuw verschrikt door het geroep van brand, en wel in de Hoogstraat. Bij den heer R. J. de K., koekbakker, was men bezig met het koken van een mengsel om kussentjes (brokken) te maken. Dit mengsel overkokende, sloeg de vlam in de pan, en in een oogenblik stond de schoorsteen in den brand, doch door gelukkig aangebragte hulp was men hem spoedig meester, zonder dat het noodig was, eene der Brandspuiten, die reeds op de plaats aangebragt waren, water te doen geven.

Zuidland, 23 Jan. Ook binnen deze gemeente is men niet achter gebleven ten aanzien van buitengewone voorziening in den nood der armen. In November ll. werd voor f 1187 ingeteekend; bovendien ontving de commissie van den ambachtsheer f 100. Reeds gedurende elf weken is aan hen, die niet door armeninstellingen bedeeld worden, ondersteuning verstrekt; bovendien is op den laatsten dag van het vorig jaar voor f 140 aan tarwebrood uitgereikt, ter tegemoetkoming in het nu onlangs alhier afgeschaft zoogenaamd nieuwjaar-wenschen.

Strijen, 23 Jan. Even als in den Bommelerwaard heerscht hier eene groote sterfte onder de schapen. De beestenkooper L. Z. heeft er reeds een 70tal verloren, terwijl verscheidene landbouwers insgelijks aanmerkelijke verliezen ondergaan hebben. De ziekte onder het rundvee, die hier en in de omstreken sedert eenige jaren belangrijke offers eischte, schijnt daarentegen geheel geweken.

Zuid-Beijerland, 24 Jan. De zucht tot landverhuizing, die hier eenige jaren geleden heerschte, [illegible] zich op nieuw te vertoonen. Eenigen hebben [illegible] hunne te gelde gemaakt en wachten slechts [illegible] stige gelegenheid, om naar Noord-Amerika [illegible]

✕✕ **Leiden**, 25 Januarij. [illegible] 277 van de 687 geldige stemmen [illegible] gemeenteraad verkozen de heer Mr. [illegible] het kantongeregt alhier. — Van de [illegible] egden zijn slechts 603 stembriefjes [illegible]

△ **Amerongen**, 24 Jan. Gisteren avond werd alhier [illegible] Muller van Utrecht de negende der 17 [illegible] winter te houden landbouwkundige voordragten [illegible], handelende over de *Voeding en Zamenstelling der Dieren in 't algemeen*; terwijl Spr. de voor-

dragt nader opgehelderde door verschillende platen en andere voorwerpen. Een talrijk publiek woonde deze vergadering bij.

— Sedert ons laatst berigt is er in den toestand der rivier weinig of geene verandering gekomen. Zij is nog steeds met ijs bezet; bij Elst evenwel is een open vak, waar dus de overtogt voor voetgangers plaats heeft.

Het water blijft vallende.

Zwolle, 23 Jan. Men verneemt dat het provinciaal geregtshof in Overijssel, bij arrest van den 14 Januarij jl., heeft verleend regtsingang met bevel tot dagvaarding in persoon, tegen den burgemeester en twee leden van den raad der gemeente Tubbergen, ter zake der onregelmatigheden, door hen begaan als leden van het bureau van stemopneming, ter gelegenheid der verkiezingen van den 10 en 17 Mei 1853. Het genoemd geregtshof heeft in dezen zin beslist, op het appel, ingesteld door den officier van Justitie bij de regtbank te Almelo, welke laatste, bij gemotiveerd vonnis, verklaard had, dat er geene termen bestonden, deze zaak te vervolgen; het hof heeft verstaan, dat in dezen art. 114 C. P. van toepassing zou kunnen zijn. (*P. O. en Z. C.*)

Groningen, 23 Januarij. Heden morgen werd alhier op eene bijzonder plegtige wijze ter aarde besteld het stoffelijk overschot van den heer G. Rijkens, bijzonder onderwijzer te dezer stede. Een groot aantal beoefenaren der schilderkunst volgden het lijk van hunnen vroeg ontslapen kunstbroeder en droegen het, bij het kerkhof gekomen, naar zijne laatste rustplaats heen. Ook vele vrienden en belangstellenden waren opgekomen, om de laatste eer te bewijzen aan hem, in wien zijne ouders een' geliefden zoon, de onderwijzersstand een nuttig lid, onze stad een geacht burger heeft verloren.

— Bij den scheepsbouwmeester G. van der Werff, te Martenshoek, is Zaturdag ll. met het beste gevolg te water gelaten, de nieuw gebouwde schoonergaljoot *Anna Arnolda*, groot ruim 95 roggelasten, kapt. J. F. Smid, van Groningen. (*G. C.*)

Rozendaal, 24 Januarij. Te Wouw, een dorp nabij Rozendaal, zijn de fondamenten gevonden van een zeer oud en groot gebouw, in eene weide, ter diepte van 2 Ned. ellen. Men zegt, dat het overblijfsels zijn van het kasteel der beroemde Markiezen van Bergen-op-Zoom.

— Onder de liefdadige pogingen, welke hier alom worden aangewend, ten einde de uit de ongemeene duurte der levensmiddelen ontstane armoede te lenigen, verdient vermelding, dat te Sprundel, een dorp in de nabijheid, dagelijks een 50 à 70tal kinderen in de school door den onderwijzer worden gespijzigd. 's Morgens reeds vroeg verschijnen zij aldaar en brengen den geheelen dag onder toezigt van den onderwijzer door, en worden middelerwijl ter kerk geleid, genieten onderwijs, waarvan velen anders verstoken blijven.

— Het is nog onbepaald wanneer de theologanten uit het R. C. Seminarium te Hoeven tot hunne studiën zullen terugkeeren, daar hen ontijdig vacantie is verleend, uithoofde der aldaar heerschende typhus, welke ziekte reeds verscheiden offers heeft geveld.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

In de *Oude Amsterdamsche* van Vrijdag jl. komt een ingezonden stuk voor, onder het opschrift «*Antithesis*».

In plat Hollandsch zou men kunnen zeggen: het is mosterd na den maaltijd; maar het is te vergeven; want de tegenstanders van het voorstel der negen mannen gevoelen zich verslagen, en wringen zich in allerlei bogten, om de verwerping van het voorstel eenigzins te vergoelijken en, ware het mogelijk, te bewijzen, dat zij regt hadden.

De inzender opent daarom een nieuw gezigtspunt; welligt indien de voorstellers dat gezigtspunt hadden gekend — welligt hadden zij zich met hun voorstel nooit gewaagd!

En waar ligt dan de Antithesis? Hierin: de inzender leert, dat er eene *beperkte* en eene *onbeperkte* productie is:

eene *beperkte* productie is dan eene zoodanige, waar de natuur alléén producent en er dus een maximum van productie is, zoo als bij vee, ooft enz.;

eene *onbeperkte* productie, waar de productie oneindig kan worden vermeerderd, zoo als bij manufacturen.

De inzender verliest uit het oog, dat arbeid de hoofdvoorwaarde is van alle productie; bij sommige productie is dat meer zigtbaar, zoo als bij manufacturen, waar de grondstof weinig waarde heeft; bij andere minder, zoo als bij ooft, vee en dergelijke. Toch is het waar, dat voor de veeteelt arbeid evenzeer hoofdvoorwaarde is als bij de manufacturen. Bij zijde-manufacturen wordt evenzeer landbouw als arbeid vereischt en bijna in dezelfde mate.

De grond dus, waarop de «tegensteller» zijne antithesis heeft doen rusten, is valsch, ergo de geheele redenering daarop gebouwd. Want dat bij slagtvee, ooft, enz., de productie beperkt is tot een maximum, is evenzeer waar bij manufacturen. Het is waar, dat in ons land niet zoo veel vee en ooft geteeld kan worden, dat de geheele wereldmarkt daarvan zou kunnen worden voorzien, dat integendeel voor manufactuur-fabrijken een betrekkelijk kleine ruimte noodig is, om een oneindig aantal producten voort te brengen.

Ondersteld, dat in ons land katoen wordt geteeld, en door de Regering den invoer van buiten 's lands geteeld katoen werd verboden of belast; dan zou evenzeer de productie der katoen-fabrijken in ons land beperkt zijn door de hoeveelheid katoen, die *in ons land* geteeld kon worden.

Wat in die hypothese met de manufacturen zou gebeuren, datzelfde gebeurt nu met het vleesch. In ons land kan voor de consumtie niet genoeg worden geteeld; in andere landen is overvloed van vleesch, en de productie overtreft daar de consumtie. Door dat vleesch naar ons land te voeren zonder eenig beletsel, zonder eenige regten, is het even goed als of dat vleesch in ons land ware geproduceerd, en door dien aanvoer zou de productie aan de consumtie kunnen voldoen. Ziedaar juist het schoone verband van de afschaffing van het tonnegeld met dien van den accijns. De accijns moest worden afgeschaft, omdat hij vooreerst de productie hinderlijk was, den uitvoer indirectelijk vermeerderde; ten tweede, omdat de producenten op de Londensche markt altijd het bedrag van den accijns met de kosten van vervoer moesten profiteren, en zoo doende eene premie van uitvoer genoten, ten koste der ingezetenen.

De inzender is in zijne verdere redenering zeer curieus en stelt de volgende thesis:

Naar gelang het vleesch goedkooper wordt, in die mate wordt de aanvraag grooter; wanneer de aanvraag grooter wordt en de productie *beperkt* is, dan rijst natuurlijk de prijs van het vleesch door die grootere aanvraag en daardoor wordt de prijs wederom dezelfde als vóór de afschaffing van den accijns.

Maar geëerde inzender! wanneer nu door die grootere aanvraag de prijs van het vleesch wederom dezelfde is geworden als vóór de afschaffing van den accijns, dan zal ook de aanvraag wederom verminderen en door die verminderde aanvraag het vleesch wederom in prijs moeten dalen. Zóó zal men ronddraaijen in een cirkel.

Hier ware echter de antithesis eerst ter plaatse. Indien de boven gestelde thesis waar is, dan zal het ook waar zijn, dat door het vleesch *duurder* te maken, de aanvraag zal verminderen, de verkoop afnemen en het vleesch goedkooper zal worden, omdat de productie grooter is dan de consumtie. Vermeerder dus de accijnsen en wij eten goedkoop vleesch, dan zal de schatkist gevuld worden en aan een aequivalent voor de afschaffing valt niet meer te denken.

De redenering van den «tegensteller» is valsch omdat hij zijne redenering op valsche gronden heeft gebouwd. Want de productie van vleesch was volgens het voorstel der negen mannen niet beperkt tot de productie van ons land omdat daarin ook werd voorgesteld *vrije* aanvoer van buiten en die aanvoer van den overvloed van andere landen naar ons land en naar onze vleeschmarkt hetzelfde effect zoude hebben alsof dat vleesch in ons land ware geproduceerd. Is dus de *productie niet beperkt* dan zal ook aan de grootere aanvraag, door de afschaffing van den accijns en het dientengevolge goedkooper worden van het vleesch kunnen worden voldaan en de «tegensteller» behoefde dus den voorstellers niet het laffe verwijt te doen dat zij *eerst* hadden moeten zorgen voor de 16½ percent meerdere productie, die door de afschaffing van den accijns zou benoodigd worden.

Utrecht, v. B.
22 Jan. 1854.

Varia.

Aan de *Leydsche Studenten-Almanak* ontleenen wij nog de volgende stukjes:

MIXED PICKLE.

Chemie.

Kort nadat wij deze ontmoeting gehad hadden, ging er een oud-student van Leyden naar Groningen, die de eerste stad had moeten verlaten, om eenige redenen, daar wij nooit de grond van uitvorschen konden.

De Leydsche straatschender, of de roekelooze Student, pag. 88.

Lessen over de Chemie.

Groote voorstellingen met het mikroskoop met gaz hydrooxigene. De voorstelling van des avonds te acht ure zal eene amusante en leerzame voorstelling zijn. Behalve de afdeeling van het mikroskoop zal eene voorstelling worden gegeven van smeltende tafereelen, kleuren, spel en andere belangrijke proeven.

Mijn Venetiaansche Bazar van voorwerpen van glas is nog deze week geopend.

Rott. Courant, 26 April.

Een Prof. in de Chemie en een Comediant.

Ik vraag u, wat ontbreekt er aan de overeenkomst; is grooter gelijkheid denkbaar?

Dr. R. Fruin, *Het anti-rev. Staatsregt.*

Qu'est-ce que le talent du comédien? L'art de se contrefaire, de revêtir un autre caractère que le sien, de paraître différent de ce qu'on est, de se passionner de sang froid, de dire autre chose que ce qu'on pense, aussi naturellement que si l'on le pensait réellement et d'oublier enfin sa propre place à force de prendre celle d'autrui.

Rousseau à Mr. d'Alembert.

Industrie-collegie.

Lo, lo, lo! Komt binnen maar! komt binnen maar! 10 centen maar de eerste rang! Allemaal gereserveerde zitplaatsen. De muziek zal de laatste waarschuwing geven.

Kermisgeroep van Jacobus.

«Over het Chemisch Laboratorium zijn zoowel de professor, als de studenten, ontevreden. Dat de laatste ontevreden zijn, blijkt genoegzaam daaruit, dat eenige jongelieden, die zich aan de chemische studiën wijdden, gemeend hebben, dat Leijden de plaats niet was, waar zij zich in hun vak konden bekwamen en dus naar elders zijn vertrokken. Men behoeft dan ook slechts eenmaal de klagten der studenten aangehoord te hebben, om dit besluit geheel te billijken. Wij hebben hooren beweren, dat de toestand der chemie aan de Leijdsche Academie zoo slecht is, dat de professor, uit gebrek aan hulpmiddelen, de hoogere deelen der scheikunde, zoo als de physiologische chemie, wel op de series aankondigen, maar niet doceren kan. Over de gegrondheid der klagten van den professor kunnen wij bezwaarlijk oordeelen. Misschien zou men er eenigzins aan kunnen te gemoet komen, wanneer de verzameling van physische werktuigen of rariteiten, die daar verdwaald zijn, (wij kunnen niet gelooven dat er nog voortdurend worden aangekocht (*)) opgeruimd en geveild werd. Waarschijnlijk zou zij niet zooveel opbrengen, als zij gekost heeft, maar men zou toch eenige plaats verkrijgen. Eene opruiming van oude prullen op het Laboratorium ware dus wenschelijk.»

Korte Geschiedenis der Leijdsche Hoogeschool, (van 30 Decb. 1852 tot 15 Oct. 1853.)

(*) «Onder het afdrukken is ons ter oore gekomen, dat door den Directeur van het chemisch kabinet een toestel is aangekocht voor *f* 1200 (zegge twaalf honderd gulden), om kool spitsen te doen gloeijen. Waarschijnlijk is het bestemd, om op het Industrie-collegie een verblindend licht te verspreiden.»

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 25 Januarij 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned. W. Schuld.	2½	59 ¼ ⅛		Pct.	
Dito Certificat.	3	70⅜ ½	*Hope* 1798/1816	5	100¾ .1
Dito Dito ..	4	88 ¼ 88	Dito 1828/1829	5	100¾
O. I. Leening. .	4	88	Cert. 1831/1838	5	90½
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	89¼
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Hope* . . .	4	84
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	
Certificaten. . .	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	2½		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	68 9 68
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	19 ½ 19	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3	40½	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. s/m.	3	36½ ½ ⅝			
Bew. Sp. Com.		4 3/16 5/16	Metalliek . . .	5	66⅝ 7½
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	83 84 3⅛
Portugal.			Dito letter B. .	5	83 84 3⅛
Londen nieuwe.	5	33½ 4¼ 4⅛	Dito 1847 . . .	2½	34¾ 5
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	2½	34¾ 5

Polen Loten fl 250 151; Braz. bij Rotsh. p. s. 500 pct. 91; Louisiana bij Hope en Cie. 5 pct. 98; Philad. Bank-actien 3¾; Mex. te Lond. 3 pct. $22\frac{5}{16}$; dito Onb. 22 ½, ¼; Gren. te Londen 100 p. s. 2½ pct. 18, dito Uit. 6⅝, ⅞.

Men wil dat er zeer gunstige berigten betreffende de politieke aangelegenheden zijn ontvangen, waardoor de prijzen van alle fondsen met zeer veel handel eene merkbare rijzing hebben ondergaan.

FRANKFORT, Dingsdag 24 Jan. Metal. 5 pct. 67; Spanje binn. 3 pct. 35; dito 1 pct. 18¼.

LONDEN, Woensdag 25 Januarij. Consols 93½; Eng. Russen 88¼; Spanje 1 pct. 19.

De beurs was op algemeene geruchten van vrede, willig.

PARIJS, Dingsdag 24 Januarij. Fr. 4½ pct. ex c. ; dito 3 pct. 69.10; Sp. Binn. 3 pct. 36½; dito 1 pct.

WEENEN, Dingsdag 24 Januarij. N. Metall. 91⅛; lett. B. 111; Bankactien 1325; Wiss. Lond. 12.15; 148; Zilver 25.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.